

Enheten för handel och tekniska regler

YTTRANDE

2018-01-10 Dnr 2017/01765-3

Miljö- och energidepartementet

Endast via e-post.

Rapport Nya regler för elnätsföretagen inför perioden 2020-2023

Er ref. dnr M2017/02561/Ee

Sammanfattning

Kommerskollegium bedömer att de föreslagna författningsändringarna i den remitterade rapporten inte aktualiserar anmälningsplikt enligt anmälningsdirektivet¹. Om Miljö- och energidepartementet bedömer att artikel 15.2(g) tjänstedirektivet² är tillämpligt på förslaget om författningsreglerad avkastning rekommenderar kollegiet att det anmäls i den utsträckning elmarknadsdirektivet gett utrymme för olika nationella lösningar för genomförandet.

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Anmälan av tekniska föreskrifter

Av 20 § 6 p. i förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet följer att Regeringskansliet ska anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser. Ett sådant förfarande föreskrivs i anmälningsdirektivet avseende nya eller

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster, L 241/1.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden.

förändrade förslag till produktkrav och krav på informationssamhällets tjänster.

Kollegiet anser att de av Energimarknadsinspektionens föreslagna ändringar vad gäller ellagen, förordningen om intäktsram för elnätsföretag samt tillhörande bilaga inte innehåller produktkrav eller krav på informationssamhällets tjänster. Kollegiet bedömer därför att ändringarna i den remitterade rapporten inte aktualiserar anmälningsskyldighet enligt anmälningsskyldighetsdirektivet.

Anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet

Av 20 § p 6 förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet följer att Regeringskansliet ska anmäla förslag till författningar i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i EU. Ett sådant förfarande föreskrivs i tjänstedirektivet avseende nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet.³

Tjänstedirektivet innehåller två bestämmelser om anmälningsskyldighet. Den ena avser krav på tjänsteutövare som är etablerade i Sverige och omfattar endast ett antal *specifika krav* som räknas upp i direktivet.⁴ Den andra avser *samtliga krav* som även är tillämpliga på tjänsteutövare som inte är etablerade i Sverige, utan i ett annat land inom EU/EES, och som tillfälligt tillhandahåller tjänster i Sverige.⁵

Elnätsföretag bör enligt kollegiets bedömning anses vara etablerade i Sverige. Det undantag som finns i tjänstedirektivet från tillämpningen av direktivet på tillfälligt tillhandahållande av tjänster inom elsektorn blir därmed inte tillämpligt. Kollegiet bedömer istället att remissen eventuellt innebär ett sådant *specifikt* krav på etablerade företag som omfattas tjänstedirektivet.

Enligt artikel 15.2(g) tjänstedirektivet ska krav på etablerade tjänsteleverantörer att tillämpa fasta minimi- och/eller maximiavgifter uppfylla villkoren i artikel 15.3, bl.a. vara proportionerliga. De ska även anmälas till kommissionen enligt artikel 15.7.

Förslaget om författningsreglerad avkastning kan eventuellt ses som ett krav på maximiavgift som omfattas av artikel 15.2(g) tjänstedirektivet.

³ Artiklarna 15.7 och 39.5 tjänstedirektivet.

⁴ Anmälningsskyldigheten regleras i artikel 15.7, som hänvisar till artikel 15.2 där de anmälningsskyldiga kraven listas.

⁵ Anmälningsskyldigheten regleras i artikel 39.5.

Kollegiet förstår det nämligen som att förslaget om ändrade regler om författningsreglerad avkastning påverkar de avgifter elnätsföretagen maximalt kan ta ut. I konsekvensutredningen bedömer Ei bl.a. att förslaget kommer dämpa tarifferna och leda till att elnätsföretagens inte kan öka elnätsavgifterna i förhållande till intäkterna de tar ut.⁶ Såvitt kollegiet förstår är även det övergripande syftet med regleringen att se till att elnätsföretagen, som har monopol på sina marknader, tar ut skäliga avgifter från kunderna.⁷

EU-domstolen har ännu inte meddelat någon dom om artikel 15.2(g) och vilken typ av avgiftsreglering som avses. Tidigare har den dock prövat avgiftsreglering mot etableringsrätten enligt fördraget. I en dom som avsåg obligatoriska arvoden för advokater i Italien fann domstolen bl.a. att avvikelser från de minimiavgifter som fastställts inom en obligatorisk taxa gör det svårare att få tillgång till marknaden för juridiska tjänster för advokater som är etablerade i andra länder och även begränsar tillfälligt tillhandahållande av tjänster.⁸ Vidare sägs i skäl 73 tjänstedirektivet att utvärderingen av huruvida fasta minimi- och/eller maximiavgifter är förenliga med etableringsfriheten bara gäller avgifter som sätts av behöriga myndigheter särskilt för tillhandahållandet av vissa tjänster och inte, till exempel, allmänna regler om prissättning, exempelvis vid uthyrning av bostäder.

Enligt kollegiets mening går det inte att klart säga vilken typ av avgiftsreglering som avses i artikel 15.2(g). Enligt kollegiets bedömning kan det inte med säkerhet konstateras att den föreslagna avkastningsreglering är ett krav på en *fast* maximiavgift enligt artikel 15.2(g) då förslaget enbart sätter ramar. Anmälningsskyldighet enligt tjänstedirektivet blir då inte aktuell. Kollegiet överlåter dock till Miljö- och Energidepartementet att slutligt ta ställning till denna fråga i den fortsatta handläggningen. I osäkra fall rekommenderar kollegiet vanligtvis att krav anmäls av transparens skull.

Kollegiet noterar även att ett EU-direktiv (elmarknadsdirektivet) ligger till grund för den svenska regleringen. Tjänstedirektivet gör inget undantag från anmälningsskyldigheten för nationella regler som genomför EU-rättsakter.⁹ Kollegiets generella ståndpunkt är därför att svenska författningar som genomför EU-direktiv bör anmälas enligt tjänstedirektivet. Undantag bör dock kunna göras då ett direktiv inte ger något utrymme för olika nationella lösningar för genomförandet.¹⁰

⁶ S.169f.

⁷ <https://www.ei.se/sv/for-energiforetag/el/Elnat-och-natprisreglering/>

⁸ (Cipolla, mål C-94/041)

⁹ Till skillnad från EU:s anmälningsskyldighet för tekniska föreskrifter (EU) 2015/1535.

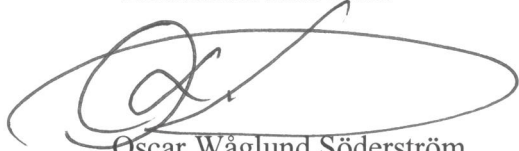
¹⁰ Även Europeiska kommissionen har gett uttryck för denna ståndpunkt.

Kollegiet kan inte se något direkt syfte med en anmälan i en sådan situation. Ett exempel på detta kan vara en tariff som kopieras direkt in i nationell rätt.

Mot denna bakgrund rekommenderar vi att förslaget på författningsreglerad avkastning, om Miljö- och Energimarknadsdepartementet anser att 15.2(g) är tillämpligt på kravet, anmäls i den utsträckning direktivet gett utrymme för olika nationella lösningar för genomförandet. Kollegiet anser att ni i egenskap av sektorsmyndighet är bättre lämpade att avgöra denna fråga, men vi står självklart till förfogande för en diskussion. Vid osäkerhet rekommenderar vi regelmässigt att föreskrifterna anmäls.

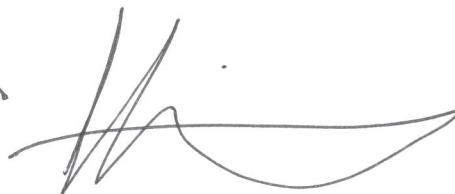
Ärendet har avgjorts av enhetschefen Oscar Wåglund Söderström efter föredragning av utredaren Hiba Zeydi. I ärendets slutliga handläggning har utredaren Marita Ljunggren deltagit.

Stockholm som ovan

Oscar Wåglund Söderström

Enhetschef

Hiba Zeydi

Utredare